

bron :

Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen

PB C 108 van 17/04/99

STEUNMAATREGELEN VAN DE STATEN

Uitnodiging overeenkomstig artikel 6, lid 5, van Beschikking nr. 2496/96/EGKS opmerkingen te maken betreffende de (steun)maatregel C 73/98 (ex N 261/98) - Duitsland - Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH - Milieubeschermingsmaatregelen

**(1999/C 108/04)
(Voor de EER relevante tekst)**

Bij onderstaande brief van 1 februari 1999 heeft de Commissie Duitsland in kennis gesteld van haar besluit tot inleiding van de procedure van artikel 6, lid 5, van Beschikking nr. 2496/96/EGKS.

"De Commissie deelt de Bondsrepubliek Duitsland mee dat zij na onderzoek van de mededeling inzake de bovengenoemde steun/ maatregel besloten heeft, de procedure van artikel 6, lid 5, van Beschikking nr. 2496/96/EGKS in te leiden.

Procedure Bij brief van 5 mei 1998, welke op 7 mei 1998 werd ingeschreven, heeft de Bondsregering de Commissie overeenkomstig artikel 86 van het EGKS-Verdrag in kennis gesteld van de voorgenomen bijdrage van de Vrijstaat Beieren ten belope van 2 930 700 DEM aan twee maatregelen waarmee het behoud van de stabiliteit van de slakkenberg op het bedrijfsterrein van Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH (hierna NMH) wordt beoogd:

- i. Een eerste veiligheidsmaatregel werd in 1994 ten uitvoer gelegd, waarbij een ondersteunde wal werd aangelegd. De kosten hiervoor bedroegen 697 700 DEM. Deze maatregel werd door NMH ten uitvoer gelegd en gefinancierd; de Vrijstaat Beieren is thans voornemens NMH dit bedrag terug te betalen. De aanleg van een tweede steunwal kost 2 233 000 DEM.
- ii. Omdat NMH weigert deze maatregel ten uitvoer te leggen moet de Vrijstaat Beieren de uitvoering op zich nemen; de desbetreffende kosten zullen niet op de onderneming worden verhaald. De mededeling werd als aanmelding beschouwd. Bij brief van 28 mei 1998 verzocht de Commissie om aanvullende inlichtingen, die op 30 juni 1998 werden verstrekt. Aanvullende inlichtingen, waarom op 28 juli 1998 schriftelijk werd verzocht, werden op 13 augustus 1998 ontvangen. Een volgende brief van 29 september 1998 werd op 15 oktober 1998 beantwoord.

Gedetailleerde beschrijving van de maatregel/steun Na de aanmelding zijn in 1994 aan de zuidhelling van de slakkenberg die zich op het bedrijfsterrein van NMH bevindt omvangrijke scheuren in de bodem en verschuivingen opgetreden. Bij een onderzoek van het geotechnische bureau Prof.

Dr. Schuler en Dr. Ing. Gódecke werd vastgesteld dat aan de zuidhelling van de slakkenberg een afschuiflaag was ontstaan.

Om te voorkomen dat de helling af zou kalven werd over een lengte van 180 meter een circa 3 meter hoge en 8 meter brede steunwal van staalslak opgeworpen. De kosten van deze provisorische veiligheidsmaatregel, die in 1994 door NMH werd uitgevoerd, beliepen 697 000 DEM, zoals in een verslag van het Bayerisches Staatsministerium für Landesentwicklung und Umweltfragen van 18 november 1997 werd bevestigd.

Eind 1996 ontstonden aan de zuidhelling van het stort opnieuw scheuren. Na een onderzoek van het geotechnische bureau Prof. Dr. Schuler en Dr. Ing. Gódecke van 23 september 1997 kon een verder afglijden van de helling worden voorkomen. Met het oog op een stabilisering van de slakkenberg werd het noodzakelijk geacht de bestaande steunwal van 1994 uit te breiden en te verstevigen.

Volgens inlichtingen van de Bondsregering bedragen de kosten van de maatregelen circa 2 233 000 DEM, hetgeen in een rapport van het Bayerisches Staatsministerium für Landesentwicklung und Umweltfragen van 18 november 1997 evenals in een bijlage bij dit rapport van 14 januari 1998 wordt bevestigd.

Zoals in de aanmelding werd verklaard weigert NMH de maatregelen ten uitvoer te leggen, zodat de Vrijstaat Beieren deze taak op zich moet nemen. De Commissie beschikt tot dusverre niet over informatie over de stand van de uitvoering van de maatregelen en de definitieve kosten.

Als rechtsgrondslag voor de voorgenomen bijdrage van 2 930 700 DEM noemen de Duitse autoriteiten een overeenkomst tussen de Vrijstaat Beieren en de ondernemingen Thyssen Edelstahlwerke AG, Thyssen Stahl AG, LSW, Saarstahl Völklingen GmbH, Krupp Stahl AG, Klöckner Stahl GmbH en Mannesmann Röhrenwerke AG van 4 november 1987.

Deze overeenkomst was tijdens een onderhoud van 17 november 1987 aan vertegenwoordigers van de Commissie voorgelegd en bevat de hoofdlijnen van een plan voor de voortzetting van de exploitatie van de in 1987 failliet gegane Eisenwerkgesellschaft Maximilianshütte mbH Sulzbach-Rosenberg door de pas opgerichte NMH. De overeenkomst was op 27 juni 1989 door de Commissie goedgekeurd en bevat de volgende bepaling:

"5.5. De installaties worden vrij van oude lasten overgenomen. Indien dit niet mogelijk is, zal de Vrijstaat Beieren waarborgen dat MHN (Maxhütte Neu, of NMH) niet belast wordt met de daaruit voortvloeiende economische verplichtingen."

Op basis van deze bepaling eist NMH de terugbetaling van 667 000 DEM, dat wil zeggen de kosten voor de provisorische maatregelen van 1994. Na diepgaand onderzoek hebben de huidige Beierse autoriteiten zich in 1997 verplicht het bedrag terug te betalen (zie rapport van het Bayerisches Ministerium für Landesentwicklung und Umweltschutz van 18 november 1997).

Wat de tweede veiligheidsmaatregel betreft heeft NHM, zich op deze bepaling beroepend, geweigerd de desbetreffende maatregel ten uitvoer te leggen. De Vrijstaat Beieren moet daarom deze maatregel zelf laten uitvoeren. Aangezien de uitleg van de overeenkomst door NMH als correct wordt beschouwd, zullen de desbetreffende kosten (2 233 000 DEM) niet op de onderneming worden verhaald. Tot dusverre is het DG IV nog niet bekend of de betrokken maatregelen reeds (volledig) ten uitvoer zijn gelegd en welke kosten hiermee gepaard zijn gegaan.

Volgens de Bondsregering houden de maatregelen geen steun in, omdat zij de verwijdering van in het verleden veroorzaakte milieuverontreiniging beogen. De Bondsregering beroept zich hierbij op de overwegingen van de Commissie met betrekking tot de overeenkomst van 4 november 1987 in haar beschikking van 27 juli 1989. Verder wijst de Bondsregering erop dat de Commissie weliswaar in haar beschikking van 4 april 1995 (PB L 253 van 21.10.1995, blz. 22) de verdergaande uitlegging van deze bepaling door de Duitse autoriteiten bestrijdt, doch desondanks toegeeft dat zij betrekking heeft op in het verleden veroorzaakte verontreiniging van de bodem en installaties en niet op steun.

De Bondsregering is derhalve van oordeel dat de hier besproken maatregelen geen steun vormen.

Om haar standpunt kracht bij te zetten deelde de Bondsregering de Commissie mee, dat de slakkenberg door de in 1987 failliet gegane Eisenwerkgesellschaft Maximilianshütte mbH SulzbachRosenberg als stortplaats is gebruikt. In een brief van 30 juni 1998 werd bevestigd dat de stortingen uit de periode vóór het faillissement dateren. Het gevaar van verschuivingen kan daarom volgens de Bondsregering uitsluitend als gevolg van in het verleden ontstane verontreiniging worden aangemerkt. Ook het feit dat NMH 500 ton slakken heeft gebruikt voor de aanleg van een weg op de zuidhelling, om het bedreigde gebied te kunnen onderzoeken heeft dit volstrekt geen invloed op de gewijzigde conditie van de slakkenberg, die veiligheidsmaatregelen noodzakelijk maakte. Dit werd in het rapport van de heren Dr. Ing. Gódecke van het geotechnische bureau, Professor Dr. Schuler en Dr. Ing. Gódecke van 23 september 1997 bevestigd.

In een brief van 13 augustus 1998 zette de Bondsregering uiteen dat het benutten van de slakkenberg NMH geen enkel economisch voordeel bracht omdat de genoemde 500 ton slakken gewoonlijk naar andere sectoren, zoals bijvoorbeeld de wegenbouw, zou zijn gegaan.

In een brief van 15 oktober 1998 bevestigde de Bondsregering de Commissie dat NMH tot 30 januari 1997 op de slakkenberg had gestort. Volgens de Bondsregering onderging de zuidhelling hiervan evenwel geen nadeel. Daarom zou het erosiegevaar aan de zuidhelling uitsluitend kunnen worden teruggevoerd op "oude lasten".

Deze verklaring doet geen afbreuk aan het rapport van het geotechnische bureau Prof. Dr. Schuler en Dr. Ing. Gódecke van 23 september 1998, omdat de deskundigen bij het opstellen van hun rapport op 23 september 1997 op de hoogte waren van de stortingen.

Beoordeling van de maatregelen De onderneming NMH valt onder artikel 80 van het EGKS-Verdrag omdat zij producten vervaardigt die staan vermeld in bijlage I bij het EGKS-Verdrag en omdat zij ingevolge artikel 49 van het EGKS-Verdrag en van Beschikking nr. 2496/96/EGKS van de Commissie van 18 december 1996 houdende communautaire regels voor steun aan de ijzer- en staalindustrie (hierna staalsteuncode) (PB L 338 van 28.12.1996, blz. 92) van toepassing zijn.

Volgens artikel 3 van de staalsteuncode kan steun voor milieubescherming als verenigbaar met de gemeenschappelijke markt worden aangemerkt indien deze in overeenstemming is met de regels van de communautaire kaderregeling inzake staatssteun ten behoeve van het milieu (hierna "kaderregeling milieusteun") (PB C 72 van 10.3.1994) en strookt met de criteria voor de toepassing van deze kaderregeling op de ijzer- en staalindustrie, welke in de bijlage bij de staalsteuncode zijn opgenomen.

Artikel 3.2.2 van de kaderregeling milieusteun luidt als volgt:

"De bepalingen inzake investeringssteun in het algemeen zijn ook van toepassing op steun voor het herstellen

van in het verleden aangerichte schade aan het milieu, bijvoorbeeld door vervuilde industrieterreinen weer geschikt te maken voor gebruik. Indien niet kan worden bepaald wie verantwoordelijk is voor de verontreiniging of indien de betrokkene niet ter verantwoording kan worden geroepen, hoeft steun voor de sanering van dergelijke terreinen niet onder artikel 92, lid 1, van het EG-verdrag te vallen, aangezien hierbij niet onnodig financieel voordeel wordt verleend aan bepaalde bedrijven of industrieën. Dergelijke gevallen zullen op zichzelf worden beoordeeld."

Omdat de Commissie elk steunvoornemen afzonderlijk moet onderzoeken om de verenigbaarheid met de genoemde bepalingen te toetsen, kan dit onderzoek zich niet beperken tot de vaststelling of de voorgenomen maatregelen verenigbaar zijn met de overeenkomst van 4 november 1997, zoals de Bondsregering lijkt te suggereren.

Op grond van de beschikbare informatie kan niet worden aangetoond dat de beide maatregelen uitsluitend dienen voor de sanering van "oude" verontreiniging. Ook NMH heeft de slakkenstortplaats tot januari 1997 gebruikt. Hoewel de Duitse autoriteiten aanvoeren dat deze stortingen niet op de zuidhelling zijn gedaan en de deskundigen op de hoogte waren van deze stortingen bij de opstelling van hun rapport, werd dit in het rapport van 23 september 1997 niet uitdrukkelijk naar voren gebracht en werden kennelijk alleen de reeds genoemde 500 ton in aanmerking genomen.

Daarom betwijfelt de Commissie of met de maatregelen alleen de in het verleden aangerichte milieuschade moest worden hersteld. Volgens de Commissie wordt de slakkenberg door NMH gebruikt, zodat de financiering van de maatregelen door de overheid niet verenigbaar is met het beginsel dat de vervuiler betaalt. Aangezien geen bijzonderheden zijn meegedeeld over de omvang en de periode van de stortingen kunnen de gevolgen ervan voor de toestand van de slakkenberg niet worden beoordeeld.

Dit punt moet in het kader van de inleiding van de procedure worden verduidelijkt.

Ook kan op basis van de beschikbare informatie niet worden vastgesteld of de maatregelen NMH geen onnodig voordeel verlenen. Zoals de Bondsregering heeft verklaard, heeft NMH de stortplaats tot januari 1997 gebruikt. De kosten voor de beveiliging van de door NMH gebruikte stortplaats en de sanering van de milieuschade worden kennelijk door de Vrijstaat Beieren gedragen. Naar alle waarschijnlijkheid is het gebruik van de stortplaats voor NMH in zoverre voordelig geweest dat het bedrijf op deze manier zowel op opslagruimte en/of -kosten evenals op transportkosten kon besparen.

De Commissie kan het besparingseffect niet beoordelen, omdat de Bondsregering de gevraagde inlichtingen over de omvang en de periode van de stortingen niet heeft meegedeeld.

De Commissie gaat er dan ook op grond van de beschikbare informatie van uit dat de voorgenomen maatregelen hoogstwaarschijnlijk steun inhouden.

Zoals in de kaderregeling milieusteun is bepaald, zijn in dit geval de bepalingen inzake investeringssteun van toepassing.

Deze bevatten geen uitdrukkelijke voorschriften voor de sanering van vervuilde terreinen en milieuschade. Het lijkt derhalve redelijk om de bepalingen toe te passen inzake steun om ondernemingen in staat te stellen aan nieuwe verplichte milieunormen te voldoen. In dit geval moet NMH, omdat zij waarschijnlijk (mede)verantwoordelijk is voor de milieuschade, haar verplichtingen volgens het Duitse recht (waarbij de

eigenaar verantwoordelijk is voor de sanering van zijn grondbezit) nakomen en niet aan nieuwe milieunormen voldoen.

Wordt hierbij steun verleend, dan kan deze niet als toelaatbaar worden beschouwd. Bovendien mag volgens het beginsel van de vervuiler betaalt normaliter geen steun worden verleend voor de sanering van de door NMH veroorzaakte milieuschade (zie punt 3.2.3.a van de kaderregeling milieusteun).

Aangezien er nog geen inlichtingen zijn verstrekt over de daadwerkelijke kosten van de tweede veiligheidsmaatregel en de tenuitvoerlegging daarvan, moet de werkelijke omvang van de maatregelen in het kader van deze procedure bepaald worden.

Met inachtneming van de procedure zoals deze is vastgelegd in artikel 6, lid 5, van Beschikking nr. 2496/96/EGKS is de Commissie van oordeel dat de voorgenomen maatregelen staatssteun in de zin van artikel 1 kunnen vormen en betwijfelt zij of deze steun verenigbaar is met artikel 3 van de beschikking.

De Bondsregering wordt verzocht haar opmerkingen terzake kenbaar te maken en alle voor de beoordeling van de steun/ maatregel relevante inlichtingen te verstrekken binnen één maand na ontvangst van deze brief. De Commissie maant haar aan vooral de volgende documenten over te leggen:

- gegevens en bewijzen inzake de omvang en de periode van de stortingen op de slakkenstortplaats door NMH in de jaren 1987 tot 1997;
- bewijzen voor het feit dat de genoemde stortingen geen gevolgen hadden voor de zuidhelling;
- inlichtingen over de kosten, die door het gebruik van de stortplaats konden worden bespaard;
- bewijzen over de huidige stand van uitvoering van de tweede veiligheidsmaatregel en de daarmee verbonden kosten in de vorm van bouwplannen, uitnodigingen tot inschrijving en/of contracten met aannemers, facturen enz.

De Bondsregering wordt verzocht de potentiële ontvanger van de steun onverwijld een afschrift van deze brief te doen toekomen. Volgens de Commissie hebben de op 6 november 1998 ingediende aanvragen tot instelling van een faillissement of vereffeningsprocedure en de benoeming van een voorlopige curator, eveneens op 6 november 1998, geen enkele invloed op deze zaak. NMH zet de exploitatie van het bedrijf voort en de bevoegde rechtbank heeft tot op heden geen besluit genomen. De aanmelding geschiedde toen te onderneming in bedrijf was en de steunmaatregelen hebben betrekking op deze periode. Indien in het onderhavige geval bepaalde maatregelen worden beschouwd als niet-verenigbare steun, dan moeten de vorderingen van de Duitse autoriteiten aan de vereffenaar van de onderneming worden gericht.

De Commissie herinnert de Bondsregering aan de opschortende werking van artikel 6, lid 4, van Beschikking nr. 2496/96/EGKS en vestigt haar aandacht op de brief aan alle lidstaten van 22 februari 1995, waarin wordt gesteld dat alle onwettig toegekende steun van de ontvanger van de steun kan worden teruggevorderd overeenkomstig de bepalingen van nationaal recht en met inbegrip van de rente, berekend op basis van de rentevoet welke als referentiepercentage wordt gebruikt bij de beoordeling van het subsidieequivalent bij regionale steunmaatregelen, welke verschuldigd is vanaf de datum waarop de onrechtmatig toegekende steun is verleend en totdat de steun daadwerkelijk is terugbetaald.

Indien de Commissie vaststelt dat de voorgenomen steunmaatregelen aan NMH verenigbaar zijn met de gemeenschappelijke markt, dan moet de uitkering van de steun worden opgeschort tot de Duitse autoriteiten de onrechtmatig aan NMH verleende steun hebben teruggevorderd, zoals dit in de Beschikkingen 96/178/EGKS en 96/484/EGKS wordt geëist.

De Commissie deelt de Bondsregering mee dat deze brief in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen en in het EER-Supplement zal worden bekendgemaakt om belanghebbenden in de overige lidstaten evenals de EVA-landen die de EEROvereenkomst hebben ondertekend, hiervan in kennis te stellen. Ook de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA zal een afschrift van deze brief ontvangen. Alle belanghebbenden worden verzocht binnen één maand na de datum van bekendmaking van de brief hun opmerkingen kenbaar te maken." De Commissie nodigt de belanghebbenden uit haar hun opmerkingen over de betrokken steun/(steun)maatregel kenbaar te maken door deze binnen een maand vanaf de datum van deze bekendmaking aan het volgende adres te zenden:

Europese Commissie
Directoraat-generaal Concurrentie DG IV
Directoraat H.1 (Overheidssteun II)
Wetstraat 200
B1049 Brussel
Fax (32-2) 296 95 79

Deze opmerkingen zullen ter kennis van de Duitse regering worden gebracht.

Voor vragen en/of opmerkingen over EMIS kunt u mailen naar emis@vito.be

Copyright © [VITO](http://www.vito.be) 20/04/1999

Ontwerp [EMIS](http://www.emis.vito.be).